

Raport roczny za 2015 rok (działalność gwarantowana przez Skarb Państwa)

Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych
Spółka Akcyjna

Podstawy prawne

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 714 i 888) powierzyła Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych Spółka Akcyjna prowadzenie w imieniu własnym gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych. Ponadto, w art. 5a tej ustawy wskazano, iż ustawa budżetowa będzie określała co roku limit, którego nie mogą przekroczyć łączne zobowiązania Korporacji z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych, a także przewidywane na dany rok wypłaty ze środków budżetu państwa z tytułu poręczeń kredytów wraz z odsetkami zaciągniętych przez Korporację lub pożyczek udzielanych Korporacji z budżetu państwa.

W ustawie budżetowej na 2015 rok ustalono limit w wysokości 15.000 mln zł, którego nie mogli przekroczyć łączne zobowiązania Korporacji z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych, a także upoważniono Ministra Finansów do udzielania Korporacji pożyczek ze środków budżetu państwa na wypłatę gwarantowanych przez Skarb Państwa odszkodowań z tytułu ubezpieczeń eksportowych oraz kwot gwarancji ubezpieczeniowych – do 440 mln zł.

Ubezpieczenia eksportowe, o których mowa w powyższej ustawie, obejmują: ubezpieczenie kontraktów eksportowych, ubezpieczenie kredytów eksportowych, ubezpieczenie kosztów poszukiwania zagranicznych rynków zbytu, ubezpieczenie inwestycji bezpośrednich za granicą oraz ubezpieczenie umów sprzedaży towarów wysyłanych i usług realizowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zawartych przez przedsiębiorców zależnych (przedsiębiorców niemających siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i których współnikami, akcjonariuszami, udziałowcami, założycielami, współwłaścicielami lub właścicielami są przedsiębiorcy mający miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, posiadający bezpośrednio więcej niż 50% udziałów albo akcji u tych przedsiębiorców zależnych). Ubezpieczenia eksportowe mogą być realizowane w formie ubezpieczenia bezpośredniego, ubezpieczenia pośredniego (reasekuracji) lub udzielenia gwarancji ubezpieczeniowej.

Z ubezpieczeń eksportowych mogą korzystać przedsiębiorcy, mający miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dokonujący eksportu krajowych produktów i usług, dokonujący inwestycji bezpośrednich za granicą lub poszukujący zagranicznych rynków zbytu, jednostki finansujące kontrakty eksportowe realizowane przez wyżej wymienionych przedsiębiorców, a także przedsiębiorcy zależni w zakresie, w jakim ubezpieczenie eksportowe będzie dotyczyć towarów i usług, które stanowiły towary lub usługi krajowe.

Wyniki

Gwarantowane przez Skarb Państwa ubezpieczenia kontraktów eksportowych realizowanych w kredycie poniżej 2 lat

W 2015 roku podpisano 122 nowe umowy ubezpieczenia (w tym 119 polis obrotowych oraz 3 polisy indywidualne), o 81,3% mniej niż w roku 2014 (651 polis).

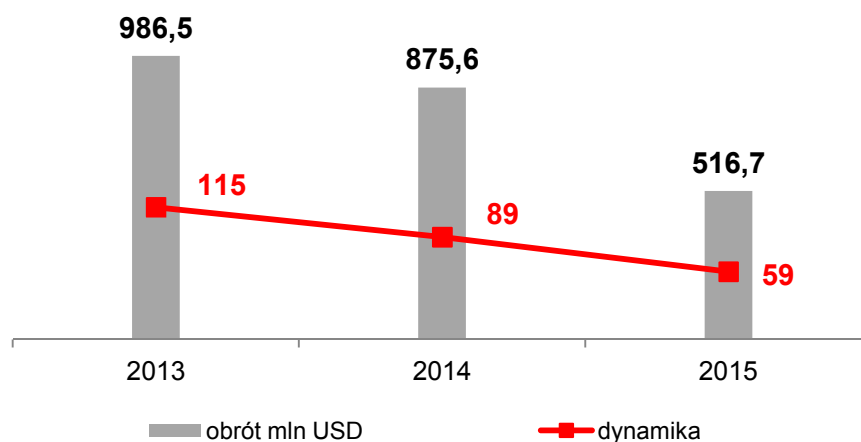
W okresie sprawozdawczym odnowiono także 810 polis zawartych w latach ubiegłych. W porównaniu do 2014 roku liczba polis odnowionych w 2015 roku wzrosła o 218,9% (254 polisy).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku czynne były 924 polisy, o 10,9% więcej niż w roku 2014 (833 polisy).

W 2015 roku ubezpieczono obrót w wysokości 516.748.727,60 USD (16.445.067,00 USD w ramach nowych umów ubezpieczenia oraz 500.303.660,60 USD w ramach umów kontynuowanych z lat ubiegłych), tj. o 41,0% mniej niż w roku 2014 (875.555.055,16 USD). Z polis obrotowych pochodziło 514.989.902,37 USD ubezpieczonych przez KUKE należności, pozostała część, tj. 1.758.825,23 USD, z polis indywidualnych.

Ubezpieczony obrót

(ubezpieczenia kontraktów eksportowych w kredycie poniżej 2 lat)

Na wyniki, jakie osiągnęła KUKE w zakresie ubezpieczeń kontraktów eksportowych realizowanych w kredycie poniżej 2 lat w 2015 roku, istotny wpływ miał trwający konflikt ukraińsko-rosyjski, w tym wprowadzone embargo na niektóre towary eksportowane do Rosji oraz zła sytuacja makroekonomiczna na tych rynkach skutkująca m.in. osłabieniem tamtejszych walut. Powyższe czynniki były główną przyczyną spadku wartości ubezpieczonych przez KUKE transakcji, tym samym przychodów ze składek oraz przełożyły się na wysokość wypłaconych odszkodowań z tytułu urzeczywistnienia się ryzyka nierynkowego.

Wartość ubezpieczonych należności przysługujących polskim eksporterom od kontrahentów z Rosji, stanowiąca dominujący zarówno w 2014 roku (45,4%), jak i w 2015 roku (44,7%) udział w strukturze geograficznej ubezpieczeń krótkoterminowych, spadła rok do roku z 397,3 mln USD do 231,01 mln USD (spadek r/r o 41,9%).

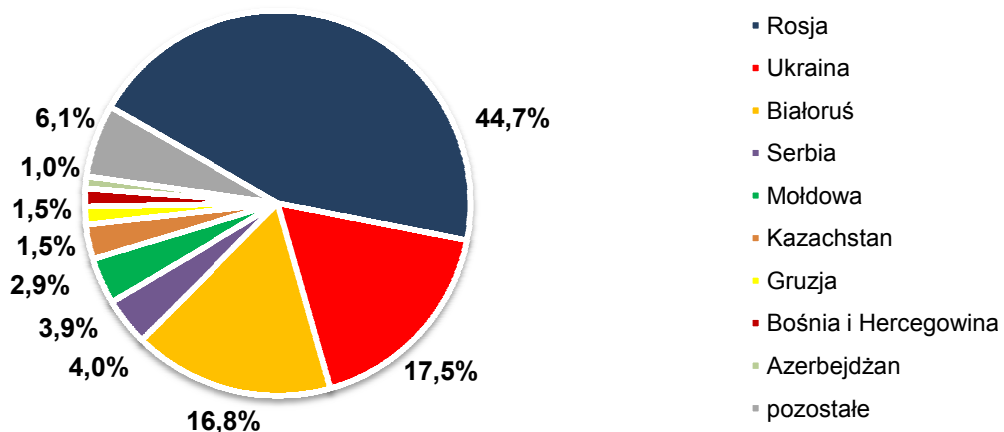
Duży spadek wartości ubezpieczonych obrotów odnotowano także z dłużnikami z Ukrainy, których udział w strukturze ubezpieczeń krótkoterminowych obniżył się z 18,6% w 2014 r. do 17,5% w 2015 roku, przy jednoczesnym spadku ich wartości w tym przedziale czasowym z 163,08 mln USD do 90,45 mln USD (spadek r/r o 44,5%).

Wysoki w ujęciu procentowym spadek ubezpieczonych przez Korporację obrotów w tym okresie dotknął rynku białoruskiego (spadek r/r o 48,0%, z 167,11 mln USD w 2014 r. do 86,93 mln USD w 2015 r.), przy spadku ich udziału z 19,1% (2014 rok) do 16,8% (2015 rok).

Wolumen ubezpieczonych obrotów do krajów WNP wyniósł łącznie 461,36 mln USD, co stanowiło 89,3% udział w ramach ubezpieczeń kontraktów eksportowych realizowanych w kredycie poniżej 2 lat (w porównaniu do 809,71 mln USD, tj. 92,5% obrotów w roku 2014).

Struktura geograficzna ubezpieczonego obrotu

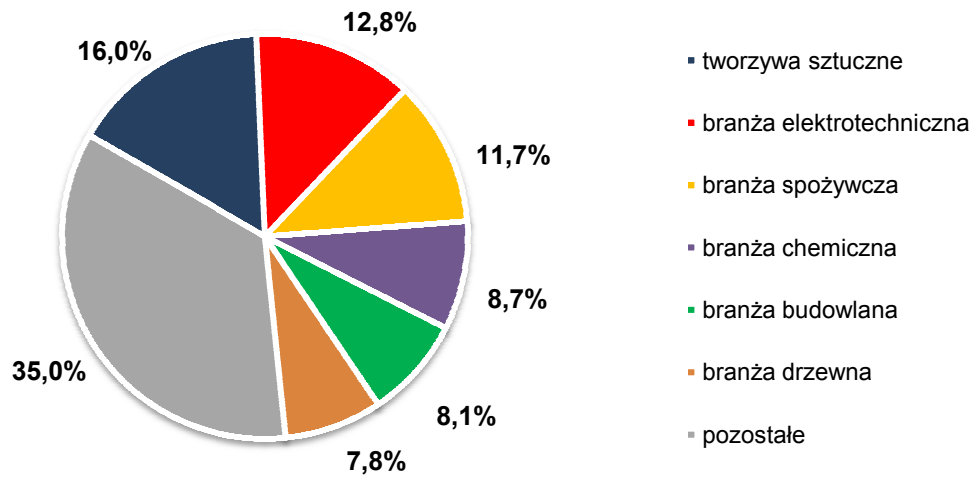
(ubezpieczenia kontraktów eksportowych realizowanych w kredycie poniżej 2 lat)

W strukturze branżowej ubezpieczonego obrotu w 2015 roku największy udział miały branże tworzyw sztucznych (16,0% udział), elektrotechniczna (12,8% udział) oraz spożywcza (11,7% udział).

Struktura branżowa ubezpieczonego obrotu

(ubezpieczenia kontraktów eksportowych realizowanych w kredycie poniżej 2 lat)

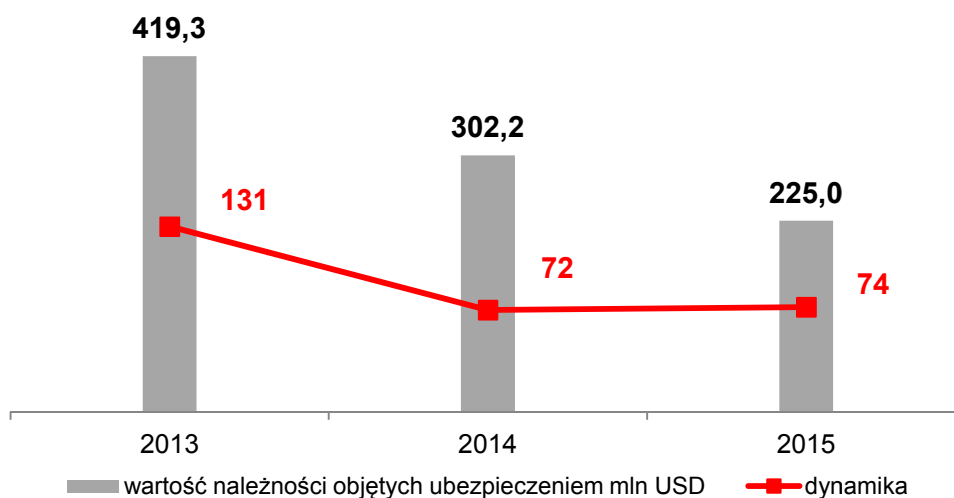

Gwarantowane przez Skarb Państwa ubezpieczenia kontraktów eksportowych oraz kredytów eksportowych o okresie spłaty 2 i więcej lat

Łączna wartość udzielonej w okresie sprawozdawczym ochrony ubezpieczeniowej z tytułu kontraktów i kredytów eksportowych o okresie spłaty 2 i więcej lat wyniosła 224.973.367,75 USD, co w porównaniu z rokiem 2014 oznaczało spadek o 25,6%.

Wartość umów ubezpieczenia

(ubezpieczenia kontraktów eksportowych w kredycie 2 i więcej lat)

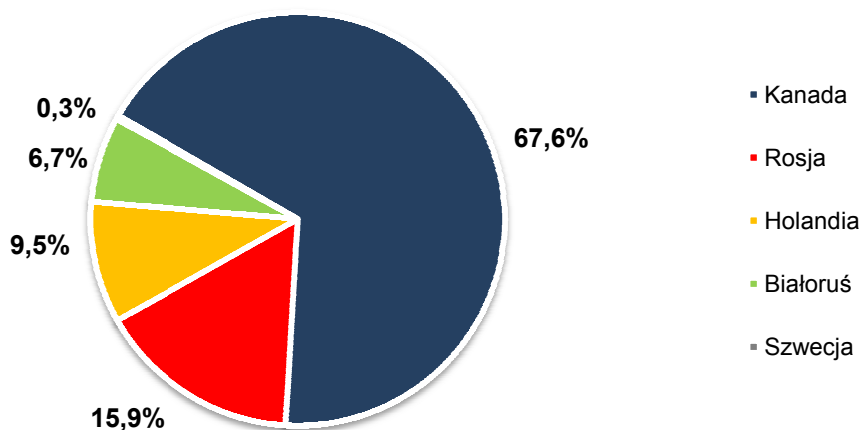

Struktura geograficzna zawartych w 2015 roku umów ubezpieczenia została zdominowana przez Kanadę (67,6%) i Rosję (15,9%). Ubezpieczone w 2015 roku obroty skoncentrowały się na 5 rynkach.

Struktura geograficzna umów ubezpieczenia

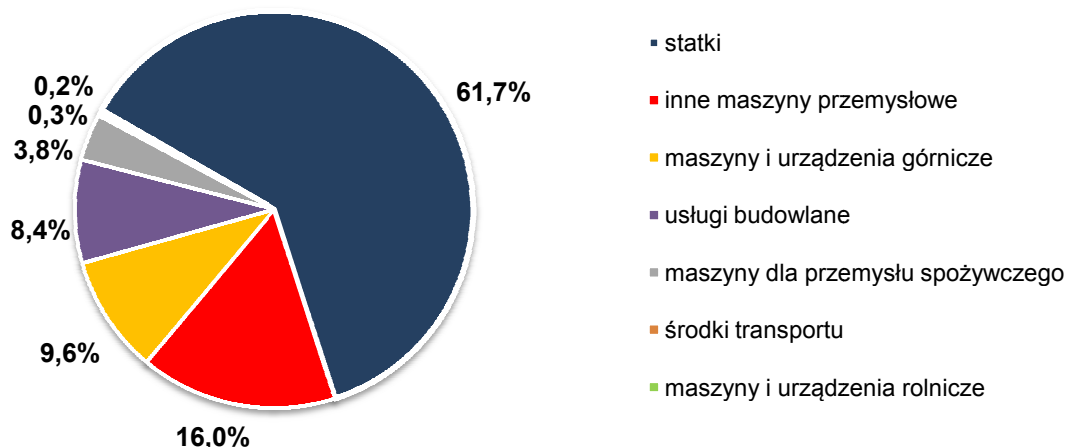
wg wartości

(ubezpieczenia kontraktów eksportowych realizowanych w kredycie 2 i więcej lat)

W strukturze branżowej zawartych w 2015 r. umów ubezpieczenia dominowała branża stoczniowa (61,7%) i maszyn przemysłowych (16,0%).

Struktura branżowa zawartych umów ubezpieczenia
wg wartości
(ubezpieczenia kontraktów eksportowych realizowanych w kredycie 2 i więcej lat)

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku czynnych było 86 umów ubezpieczenia.

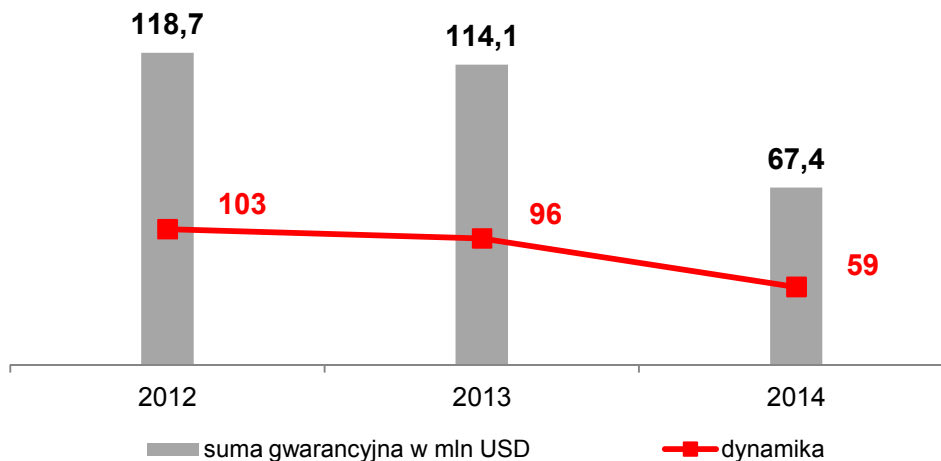
Wartość zobowiązań z tytułu czynnych umów ubezpieczenia według stanu na 31 grudnia 2015 roku wynosiła 4.064,95 mln zł i spadła o 26,2% w porównaniu do stanu zobowiązań na 31 grudnia 2014 roku. Zobowiązania wynikające z 92 czynnych umów ubezpieczenia wynosiły na koniec 2014 roku 5.507,92 mln zł.

W strukturze geograficznej zobowiązań dominowały: Rosja z 20,4% udziałem, Białoruś z 16,1% udziałem, Norwegia z 14,3% udziałem, Kanada z 14,2% udziałem oraz Dania z 11,5% udziałem.

Gwarantowane przez Skarb Państwa gwarancje ubezpieczeniowe

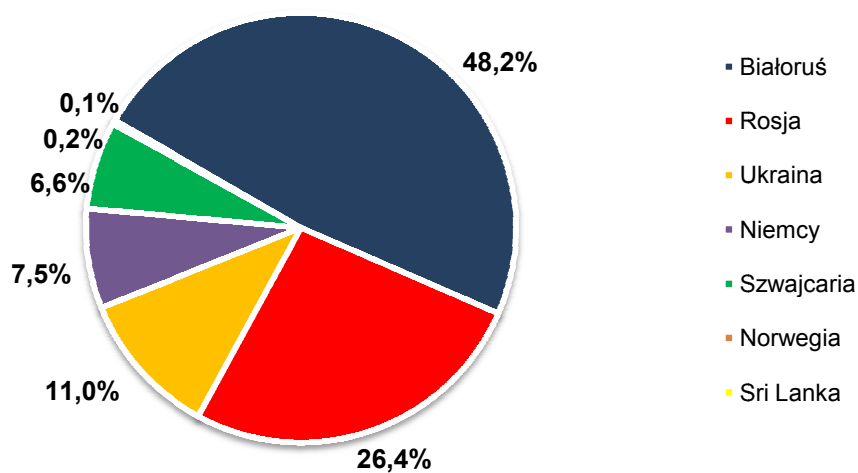
W 2015 roku KUKE udzieliła 208 gwarantowanych przez Skarb Państwa gwarancji ubezpieczeniowych na łączną kwotę 61.369.893,71 USD, w tym 13 gwarancje kontraktowe o wartości 8.836.972,73 USD oraz 195 gwarancje ubezpieczeniowe zapłaty należności związane z akredytywami o wartości 52.532.920,98 USD.

Suma gwarancyjna
 (gwarancje ubezpieczeniowe)

W strukturze geograficznej wystawionych gwarancji dominowała Białoruś zarówno pod względem wartości (48,17%) jak i liczby (62,50%) udzielonych w tym okresie gwarancji.

Struktura geograficzna udzielonych gwarancji
 wg wartości
 (gwarancje ubezpieczeniowe)

Wartość zobowiązań z tytułu czynnych gwarancji ubezpieczeniowych według stanu na 31 grudnia 2015 roku wynosiła 320,15 mln zł.

Działalność międzynarodowa

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

W 2015 roku Korporacja kontynuowała uczestnictwo w pracach związanych z modyfikacją tekstu *Konsensusu OECD* w ramach Grupy Uczestników Porozumienia w sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych. Regulacjami *Porozumienia Sektorowego w zakresie kredytów eksportowych przeznaczonych na projekty łagodzące zmiany klimatyczne, energii odnawialnej oraz projekty wodne (CCSU)* objęto inteligentne sieci elektroenergetyczne (*smart grid*). Dla projektów, które spełniają wymogi modernizacji systemu komunikacyjno-informatycznego oraz redukcji emisji CO₂ lub/i wzrostu wydajności, zużycia energetycznego i udziału energii odnawialnych ustalono preferencyjny 15-letni maksymalny okres spłaty. Oficjalne wsparcie takiego projektu wymaga notyfikacji oraz przedłożenia raportu sporządzonego przez zewnętrzną instytucję.

Grupa Ekspertów Technicznych (TEP) Uczestników Porozumienia kontynuowała prace nad ewentualną rewizją zasad dotyczących stóp procentowych CIRR oraz określeniu wytycznych dotyczących stosowania rynkowych punktów odniesienia dla dłużników z państw klasy 0 oraz państw aktualnie nieklasyfikowanych (tzw. *market benchmarks*) wymienionych w zasadach regulujących wysokość stawek minimalnych OECD (*Pakiet Malzkuhn-Drysdale*).

Przedstawiciele Korporacji uczestniczyli w pracach grupy Praktyków ds. *Rekomendacji Rady OECD w sprawie Wspólnego Podejścia przy analizie środowiskowej i społecznej w kontekście Oficjalnie Wspieranych Kredytów*, którzy regularnie wymieniają się doświadczeniami i informacjami dotyczącymi zagadnień społeczno-środowiskowych. W listopadzie 2015 roku Grupa Robocza ds. Kredytów Eksportowych i Gwarancji Kredytowych (ECG) zdecydowała o wprowadzeniu zmian do ww. dokumentu w obrębie kwestii społeczno-środowiskowych, praw człowieka, emisji gazów cieplarnianych i dobrostanu zwierząt.

Na forach plenarnych Grupy Uczestników Porozumienia (ww.) i Grupy Roboczej ds. Kredytów Eksportowych i Gwarancji Kredytowych (ww.) kontynuowano intensywne prace nt. zmian klimatycznych i kredytów eksportowych, które stanowiły pozytywną odpowiedź na wezwanie Rady OECD na Szczepku Ministerialnym (MCM)¹. Blisko dwuletnie negocjacje zakończyły się przyjęciem tekstu *Porozumienia Sektorowego dotyczącego kredytów eksportowych przeznaczonych na elektrownie opalane węglem*. Celem określonych w dokumencie zasad jest wprowadzenie zachęt

¹ 2014 OECD Ministerial Statement on Climate Change, <http://www.oecd.org/mcm/MCM-2014-Statement-Climate-Change.pdf>.

do stosowania wysokowydajnych i niskoemisyjnych technologii przy jednoczesnym znaczącym ograniczeniu lub zakazie udzielania wsparcia dla mniej wydajnych elektrowni. Nowe przepisy obowiązywać będą od 1 stycznia 2017 roku .

Grupa ECG kontynuowała także wymianę informacji nt. oferowanych instrumentów wsparcia w ramach krajowych systemów oficjalnego wsparcia.

Unia Europejska

W obliczu utrzymującej się sytuacji na prywatnym rynku ubezpieczeń oraz w celu zapewnienia europejskim eksporterom dostępu do ubezpieczeń oferowanych przez agencje kredytów eksportowych przedłużono decyzję o wyłączeniu Grecji z listy krajów ryzyka rynkowego do 30 czerwca 2016 roku zawartej w *Komunikacie Komisji do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 TFUE do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych na lata 2013-2018*.

Grupa ds. Kredytów Eksportowych Rady UE (CWG) kontynuowała intensywne prace nad wspólnym stanowiskiem UE prezentowanym podczas przygotowań procesu negocjacyjnego w ramach Międzynarodowej Grupy Roboczej (IWG). Celem inicjatywy, ogłoszonej przez USA i Chiny w lutym 2012 roku, jest przygotowanie właściwych negocjacji, które zwieńczone będą wypracowaniem globalnego porozumienia w dziedzinie finansowania eksportu. W 2015 roku odbyły się trzy posiedzenia IWG.

*Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1233/2011 w sprawie zastosowania niektórych wytycznych w dziedzinie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych oraz uchylające decyzje Rady 2001/76/WE i 2001/77/WE implementowało Konsensus OECD do unijnego *acquis communautaire* oraz nałożyło na państwa członkowskie obowiązek sprawozdawczy z działalności w zakresie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych. Wypełniając powyższe zobowiązanie państwa członkowskie, po raz kolejny, przekazały Komisji Europejskiej stosowne informacje odnośnie ubezpieczeń o okresie spłaty 2 i więcej lat. Na tej podstawie Komisja Europejska przygotowała roczny raport do Parlamentu Europejskiego dotyczący ww. działalności, zawierający m.in. ocenę zgodności prowadzonych przez agencje działań z celami i zobowiązaniami Unii Europejskiej wyznaczonymi w Traktacie o Unii Europejskiej.*

W związku z ogłoszeniem w dniu 14 lipca 2015 roku porozumienia w sprawie długofalowego kompleksowego rozwiązania irańskiej kwestii jądrowej pomiędzy grupą P5+1 i Iranem (*Joint Comprehensive Plan of Action JCPOA*), Unia Europejska podjęła działania przygotowawcze,

zmierzające do zniesienia unijnych sankcji gospodarczych i finansowych. Przyjęty zakres działań przewiduje m.in.: zawieszenie zakazów dotyczących wsparcia finansowego na rzecz handlu, w tym przyznawania nowych kredytów, gwarancji lub ubezpieczeń eksportowych.

Unia Berneńska i Klub Praski / współpraca bilateralna

W roku 2015 Korporacja kontynuowała udział w pracach Unii Berneńskiej i Klubu Praskiego, których celem nadrzędnym było wzmacnianie działań prywatnych i publicznych agencji w zakresie wspierania narodowego eksportu i globalnej gospodarki.

Podczas dorocznych spotkań w maju i listopadzie 2015 r. tradycyjnie dokonano podsumowania wsparcia handlu i inwestycji w zmiennym otoczeniu gospodarczym przez firmy - członków Unii Berneńskiej i Klubu Praskiego. Dużo miejsca poświęcono idei integracji obu siostrzanych stowarzyszeń w celu ujednoczenia działalności organizacji jak i zapewnienia najlepszej współpracy.

Obydwa doroczne spotkania odbyły się zatem przy jednoczesnym udziale zarówno członków Unii Berneńskiej jak i Klubu Praskiego. Opublikowano również dane, iż w I połowie 2015 roku członkowie Unii Berneńskiej ubezpieczyli nowe inwestycje zagraniczne na łączną kwotę 50 mld USD i objęli ochroną transakcje średnio i długoterminowe o wartości 59 mld USD. W 2015 roku obliczono i podano do wiadomości, iż w 2014 roku członkowie Unii Berneńskiej wypłacili odszkodowania na łączną kwotę 4,7 mld USD.

W 2015 roku zakończono negocjacje i 13 maja podpisano umowę o wzajemnej reasekuracji z EXIMBANKA SR ze Słowacji, która pozwoli na reasekurowanie kredytów finansujących polskie dostawy w ramach większych projektów eksportowych ubezpieczanych przez EXIMBANKA SR. Podpisana umowa funkcjonuje na zasadzie wzajemności - umożliwia więc ubezpieczenie przez Korporację w ramach gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych części dostaw ze Słowacji realizowanych w ramach projektów międzynarodowych. Była to już 14 umowa tego typu podpisana przez KUKE.